

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl v senátě složeném z předsedy senátu Mgr. Milana Procházky a soudkyň Mgr. Ing. Veroniky Baroňové a JUDr. Ing. Venduly Sochorové ve věci

žalobce: **Ing. L. M.**

proti
žalovanému: **Statutární město Zlín**
sídlem nám. Míru 12, Zlín

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 20. 2. 2018, č. j. MMZL 023184/2018

takto:

- I. Rozhodnutí žalovaného ze dne 20. 2. 2018, č. j. MMZL 023184/2018, se zrušuje a věc se vrací žalovanému k dalšímu řízení.
- II. Žalovaný je povinen zaplatit žalobci náhradu nákladů řízení ve výši 3 000 Kč, a to do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

1. Žalobce se podanou žalobou domáhal zrušení v záhlaví označeného rozhodnutí, kterým žalovaný částečně odložil žádosti žalobce o informace, a to z důvodu neuhrazení nákladů požadovaných žalovaným. Toto rozhodnutí bylo pouze poznamenáno do spisu a

žalobce

se o něm dozvěděl přípisem žalovaného ze dne 20. 2. 2018, č. j. MMZL 0231177/2018.

2. Žalobce doručil dne 23. a 24. 10. 2017 žalovanému žádosti o poskytnutí informací, a to seznamu faktur a veškerých ostatních plateb proplacených žalovaným v letech 2016 a 2017 a v letech 2007 až 2015. V obou případech žalobce požadoval informace ve formátu .xls, případně .xlsx v určené struktuře údajů seřazených pod čísly 1. až 43.
3. Dne 7. 11. 2017 žalovaný zaslal žalobci dvě sdělení s tím, že mu v příloze zasílá požadované seznamy faktur za roky 2016 a 2017 a 2007 až 2015. Co se týká seznamů poukazovaných plateb za uvedené roky, uvedl navíc, že tyto neobsahují údaje ve sloupcích „RČ“, „Adresa subjektu“ a „Popis“. Přílohou sdělení bylo celkem 22 souborů ve formátu .xlsx. Téhož dne byl žalobci také oznámen požadavek na úhradu nákladů souvisejících s poskytnutím informací, jímž mu bylo sděleno, že žalovaný požaduje dle § 17 odst. 3 zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve znění účinném pro projednávanou věc (dále jen „informační zákon“), úhradu ve výši 9 937 Kč za mimořádně rozsáhlé vyhledávání. Požadovanou výši úhrady žalovaný odůvodnil tím, že se seznamy poukazů týkají plateb proplacených v převážné většině fyzickým osobám – nepodnikatelům, které obsahují osobní identifikační údaje těchto osob, a proto bylo nutné provést jejich anonymizaci tak, aby požadované informace nebyly poskytnuty nad rámec § 8b odst. 3 informačního zákona.
4. Žalobce brojil proti výši úhrady stížností ze dne 4. 12. 2017, v níž uvedl, že čas potřebný na vymazání osobních údajů byl vyčíslen nesmyslně na 2 630 minut. Dle jeho názoru by sám dokázal vymazat osobní údaje ve sloupcích „Adresa subjektu“ a „Popis“ za méně než 120 minut.
5. Krajský úřad Zlínského kraje rozhodnutím ze dne 27. 12. 2017, č. j. KUZZL/84513/2017, dle § 16a odst. 7 písm. a) informačního zákona výši úhrady za poskytnutí informací v částce 9 937 Kč potvrdil. Uzavřel, že v postupu žalovaného neshledal pochybení, které by bylo na újmu práv žalobce, a tedy bylo na žalobci, zda požadovanou částku uhradí (a poté obdrží jím vyžádané a dosud neposkytnuté informace) nebo neuhradí (a poté budou jeho žádosti v některých částech odloženy).
6. Jelikož žalobce požadovanou částku do 60 dnů od doručení oznámení neuhradil, žalovaný žádosti dle § 17 odst. 5 informačního zákona částečně odložil, a to v rozsahu dosud neposkytnutých informací.

II. Obsah žaloby

7. Žalobce předně v podané žalobě souhlasil s anonymizací osobních údajů vyskytujících se v předmětných souborech. S ohledem na své vzdělání a praxi však namítal, že je mu bezpečně známo, že provedení anonymizace by pro pracovníky odboru informatiky nebyl žádný problém, neboť se jedná o rutinní postup při práci se souborem *excel*. V daném případě v části (asi u jedné třetiny případů) nebylo dle názoru žalobce třeba anonymizaci provádět vůbec. Subjekty, u kterých nebyla poskytnuta informace ohledně adresy a zejména ohledně informace, co bylo předmětem platby, totiž nebyly pouze nepodnikající fyzické osoby, jak tvrdil žalovaný. Více než třetina subjektů, kterým byla poskytnuta platba ze strany žalovaného, byly osobami podnikajícími. Minimálně u těchto osob proto nebyl žádný důvod

k provádění anonymizace, a to v žádném ze sloupců uvedených souborů. Rozlišení na osoby podnikající a nepodnikající přitom bylo možné provést jednoduše pomocí filtru ve sloupci „IČ“. Anonymizace se proto měla týkat maximálně dvou třetin informací, tedy celkem 36 598 řádků. Dle žalobce tímto způsobem (pod záminkou potřebné anonymizace) nedošlo k poskytnutí informací o mnoha podnikajících osobách.

8. Dále byl žalobce přesvědčen, že anonymizace byla prováděna neodborným zaměstnancem žalovaného (účetní či administrativní pracovníci), ačkoli žalovaný disponuje celým odborem informatiky, který čítá deset odborných pracovníků. Tito by jistě provedli anonymizaci osobních údajů za pomoci vhodného počítačového vzorce, a zvládli by tak práci s daty za mnohonásobně kratší časový úsek v řádu desítek minut či maximálně jednotek hodin. Žalobce měl tedy za to, že žalovaný záměrně vyčíslil úhradu za poskytnutí informace v astronomické výši a v konečném důsledku tím relativizoval ústavní právo žalobce na informace.
9. Závěrem proto žalobce navrhl, aby krajský soud napadené rozhodnutí zrušil, uložil žalovanému povinnost vyřídit jeho žádosti o informace ze dne 23. a 24. 10. 2017 a dále mu uložil povinnost nahradit žalobci náklady řízení.

III. Vyjádření žalovaného

10. Žalovaný ve svém vyjádření k podané žalobě nejprve uvedl, že proces poskytnutí požadovaných informací od počátku řešila přímo vedoucí Odboru informatiky žalovaného - Ing. Z. B., v jejíž kompetenci je správa příslušného softwaru pro vedení účetnictví. Ing. B. rovněž sama prováděla vyhledávání a anonymizaci osobních údajů v rámci souboru ostatních plateb za rok 2011, který sloužil jako podkladový vzorek pro vyčíslení celkového času stráveného vyhledáváním a anonymizací.
11. Žalovaný dále uvedl, že představy žalobce o jednoduchosti vyhledávání a anonymizaci osobních údajů neodpovídají realitě. Odfiltrování právnických osob a fyzických osob podnikajících (ve sloupci „IČ“) nemohlo v daném případě dobu vyhledávání a anonymizace urychlit. Problém spočívá v tom, že osobní údaje fyzických osob nepodnikatelů se v mnoha případech nacházejí i v řádcích, které se týkají právnických osob a fyzických osob podnikatelů, a to konkrétně v rámci sloupce „Popis“. Pokud se celý příslušný řádek týkal fyzických osob nepodnikatelů, bylo nutno osobní údaje dohledávat a anonymizovat nejen v rámci sloupce „P“, ale i v rámci sloupce „H“ (adresa), případně „G“ (název subjektu). V návaznosti na rozdílné režimy anonymizace dle § 8a a 8b odst. 2 a 3 informačního zákona bylo navíc nutno vždy posoudit, zda se osobní údaje anonymizují zcela či jen některé z nich. Dle žalovaného tedy nebylo možné vytvořit pro výběr anonymizovaných osobních údajů nacházejících se v rámci textu jednotlivých buněk „počítačový vzorec“, jak tvrdil žalobce. Ke svým tvrzením žalovaný doložil dokument „Příklad osobních údajů určených k anonymizaci v souboru ostatních plateb proplacených žalovaným v roce 2011“.
12. Závěrem žalovaný odmítl, že by záměrně vyčíslil požadovanou úhradu v takové výši, aby žalobce odradil. Naopak byl přesvědčen, že se žalobci snažil vyjít v rámci možností vstříc. S ohledem

na vše výše uvedené žalovaný navrhl, aby krajský soud žalobu zamítl a přiznal žalovanému náhradu nákladů řízení ve výši 300 Kč dle § 1 odst. 3 písm. a) a § 2 odst. 3 vyhlášky č. 254/2015 Sb., o stanovení výše paušální náhrady pro účely rozhodování o náhradě nákladů řízení v případech podle § 151 odst. 3 občanského soudního řádu a podle § 89a exekučního řádu.

IV. Další vyjádření účastníků

13. Žalobce reagoval na vyjádření žalovaného podáním repliky, v níž uvedl, že žalovaným předložený dokument v žádném případě nedokládá skutečnost, že by bylo třeba anonymizovat všechny položky souborů ručně. Žalovaný toliko selektivně vybral položky, u kterých se jednalo o proplacení důchodu. Navíc s ohledem na formulaci jednotlivých položek by dle žalobce postačilo z poskytnutých informací vyjmout položky obsahující slova „*důchod*“, „*dávka*“ či „*Jubilant*“. Žalobce navrhl postupovat při anonymizaci ve sloupci „*Popis*“ spojením dat ze všech let dohromady do jednoho velkého souboru, vyfiltrování řádků, které mají na začátku „*čerpání důchodu*“ a následně postupně vymazávat jednotlivá jména pomocí funkce „*Domů*“, „*Najít a vybrat*“ a „*Nahradit*“. Do řádku „*Najít*“ pak stačilo zadat jméno, druhý řádek nechat prázdný a jméno se takto odstraní ze všech řádků ve všech souborech za jednotlivé roky. Žalobce rovněž doplnil, že dle jeho názoru z dokumentu „*vyčíslení náhrady*“ založeného ve správním spisu vyplývá, že žádost o informace vyřizovala pracovnice P. J., nikoli vedoucí Odboru informatiky - Ing. Z. B.
14. Žalovaný ve svém následném vyjádření označil způsob provedení anonymizace navrhovaný žalobcem za v praxi nepoužitelný. Pro použití funkce „*Najít a vybrat*“ a „*Nahradit*“ je nutno znát výraz v přesném tvaru, který se má v souboru hledat. Pokud se totiž v souborech vyskytuje hledaný výraz v jiném tvaru (např. zkratka či překlep) k nalezení a výmazu nedojde. I po vyhledání přesného výrazu navíc dle žalovaného není možné jej automaticky vymazat, ale je třeba posoudit, o jaký osobní údaj se jedná (dle § 8a, § 8b odst. 2 nebo odst. 3 informačního zákona), což za žalovaného *excelovský* program zcela jistě neudělá. Žalobcem navrhované postupy tedy nemohou garantovat, že v poskytnutých informacích nezůstanou programem nedohledané řádky s osobními údaji.
15. V reakci na vyjádření žalovaného žalobce předložil a podrobně popsal způsoby, kterými dle jeho názoru bylo možné provést anonymizaci osobních údajů. V případě sloupce „*Adresa subjektu*“ žalobce navrhl dva způsoby. Celou anonymizaci adres dle svého tvrzení provedl za 95 minut, přičemž dobu anonymizace prodlužovaly nejednotnosti v adresách a případné překlady. Dle žalobce však bylo otázkou, zda prodloužení doby anonymizace, potažmo zvýšené náklady na zpracování informace, mají jít k tíži žalobce. V případě anonymizace ve sloupci „*Popis*“ žalobce navrhl vyfiltrování opakujících se řádků, např. řádků začínajících „*čerpání důchodu*“, a dále filtrovat výskyt jednotlivých jmen a ta odstranit u každé osoby jedním příkazem.

V. Posouzení věci krajským soudem

16. Žaloba byla podána včas [§ 72 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“)], osobou k tomu oprávněnou (§ 65 odst. 1 s. ř. s.) a jedná se o žalobu přípustnou (zejména § 68 a § 70 s. ř. s.). Vzhledem k tomu, že žalobce i žalovaný s takovým postupem výslovně souhlasili, rozhodl soud v souladu s § 51 odst. 1 s. ř. s. o věci samé bez jednání.
17. Krajský soud se na úvod nejprve zabýval přípustností žaloby, přičemž dospěl k jednoznačnému závěru, že usnesení o odložení žádosti o informace pro nezaplacení požadované úhrady je rozhodnutím, které je způsobilé přezkumu ve správním soudnictví. Jak Nejvyšší správní soud vyslovil např. v rozsudku ze dne 21. 6. 2017, č. j. 6 As 326/2016 - 32: „*Teprve rozhodnutí o odložení žádosti (a tedy vlastní odepření informací poskytnout) podle ustanovení § 17 odst. 5 informačního zákona je pod soudní ochranou. Pokud je tedy žádost odložena pro nezaplacení, může žadatel proti takovému rozhodnutí brojít žalobou ve správním soudnictví, neboť tímto rozhodnutím bylo teprve do jeho práva zasaženo. Protože důvodem odložení bylo nezaplacení, přezkoumá ovšem správní soud věcně také tuto otázku, a v tomto rámci se bude mimo jiné zabývat výší úhrady.*“
18. Krajský soud tedy přistoupil k přezkumu napadeného rozhodnutí žalovaného, a to v mezích uplatněných žalobních bodů, jakož i z pohledu vad, k nimž je povinen přihlížet z úřední povinnosti, a dospěl k závěru, že žaloba je důvodná.
19. Podmínky pro předepsání úhrady za poskytnutí informací, včetně podmínek pro případné odložení žádosti pro nezaplacení předepsané úhrady vymezuje § 17 informačního zákona.
20. Podle § 17 odst. 1 informačního zákona jsou povinné subjekty v souvislosti s poskytováním informací oprávněny žádat úhradu ve výši, která nesmí přesáhnout náklady spojené s pořízením kopií, opatřením technických nosičů dat a s odesláním informací žadateli. Povinný subjekt může vyžádat i úhradu za mimořádně rozsáhlé vyhledání informací.
21. V případě, že bude povinný subjekt za poskytnutí informace požadovat úhradu, písemně oznámí tuto skutečnost spolu s výší úhrady žadateli před poskytnutím informace. Z oznámení musí být zřejmé, na základě jakých skutečností a jakým způsobem byla výše úhrady povinným subjektem vyčíslena (§ 17 odst. 3 informačního zákona). Poskytnutí informace podle odstavce 3 je podmíněno zaplacením požadované úhrady. Pokud žadatel do 60 dnů ode dne oznámení výše požadované úhrady úhradu nezplatí, povinný subjekt žádost odloží. Po dobu vyřizování stížnosti proti výši požadované úhrady lhůta podle věty druhé neběží (odst. 5 téhož ustanovení). V případě nesouhlasu s výší úhrady sdělené podle § 17 odst. 3 informačního zákona lze podle § 16a odst. 1 písm. d) téhož zákona podat stížnost, o níž rozhoduje nadřízený orgán povinného subjektu.
22. Z dikce § 17 odst. 1 a 3 informačního zákona vyplývá, že pokud žádá povinný subjekt úhradu za mimořádně rozsáhlé vyhledávání informací, musí dostatečně jasně ozřejmit důvody, pro které se v konkrétním případě jedná právě o mimořádně rozsáhlé, a nikoli běžné vyhledávání informací. Ve výzvě k úhradě musí povinný subjekt rozvést, na základě

skutečností jakých a jakým způsobem byla výše úhrady povinným subjektem vyčíslena. Je třeba, aby povinný subjekt uvedl nejen jednotkovou sazbu a dobu, kterou vyhledávání informace trvalo, ale též odůvodnění, v čem konkrétně spočívala mimořádná rozsáhlost vyhledávání informací.

O mimořádně rozsáhlé vyhledání informací půjde tehdy, jestliže s ohledem na konkrétní podmínky u povinného subjektu a na množství požadovaných informací nebo jejich povahu bude vyhledání informací pro povinný subjekt zátěží nad míru obvyklou (srovnej např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 20. 10. 2016, č. j. 5 As 35/2016 - 25).

23. V nyní posuzované věci žalobce požadoval seznam faktur a veškerých ostatních plateb proplacených žalovaným v letech 2007 až 2015, 2016 a 2017, a to ve formátu .xls, případně .xlsx, v určené struktuře tabulky údajů seřazených pod čísly 1. až 43. Šlo tedy o seznamy plateb vyplacených neurčenému počtu subjektů v rámci jedenácti let. Žalovaný odeslal žalobci požadované seznamy faktur. U seznamů poukazů plateb za uvedené roky žalovaný požadoval dle § 17 odst. 3 informačního zákona úhradu za mimořádně rozsáhlé vyhledávání, jelikož bylo třeba v těchto seznamech provést anonymizaci osobních identifikačních údajů tak, aby informace nebyly poskytnuty nad rámec § 8b odst. 3 informačního zákona.
24. Pojem „*mimořádně rozsáhlé vyhledávání požadovaných informací*“ je typickým tzv. neurčitým pojmem, který, či které je třeba vždy nutno vykládat s ohledem na konkrétní skutkové okolnosti posuzované věci, a to v souladu s účelem, který je příslušnou právní úpravou sledován.
25. Co se týká rozsahu anonymizace osobních údajů dle § 8b odst. 1 informačního zákona, platí, že povinný subjekt poskytne základní osobní údaje o osobě, které poskytl veřejné prostředky, přičemž dle odst. 3 téhož ustanovení se tyto údaje poskytnou pouze v rozsahu jméno, příjmení, rok narození, obec, kde má příjemce trvalý pobyt, výše, účel a podmínky poskytnutých veřejných prostředků. Ustanovení odstavce 1 se však nevztahuje na poskytování veřejných prostředků podle zákonů v oblasti sociální, poskytování zdravotních služeb, hmotného zabezpečení v nezaměstnanosti, státní podpory stavebního spoření a státní pomoci při obnově území (odst. 2 téhož ustanovení).
26. Z obsahu správního spisu krajský soud zjistil, že v „*Oznámení o požadavku úhrady nákladů souvisejících s poskytnutím informací dle zákona č. 106/1999 Sb.*“ je zcela konkrétně uvedeno, že vyčíslená úhrada je předepisována ve smyslu § 17 odst. 3 informačního zákona, ve spojení se sazebníkem úhrad za poskytování informací. Požadovanou úhradu žalovaný odůvodnil tím, že se týká plateb prováděných na základě poukazů uvedených v knihách poukazů. Tyto knihy poukazů byly vyexportovány z příslušného informačního systému Ginis do deseti souborů s celkem cca 55 000 řádky. Protože se jednalo o platby proplácené v převážné většině fyzickým osobám - nepodnikatelům, které obsahují osobní identifikační údaje těchto osob, bylo nutné provést jejich anonymizaci tak, aby informace nebyly poskytnuty nad rámec § 8b odst. 3 informačního zákona, tj. jiné údaje než údaje o jménu, příjmení, obci, ve které má fyzická osoba bydliště a roku jejího narození. Za tímto účelem bylo třeba ve vyexportovaných

souborech provést anonymizaci. Anonymizace rodného čísla byla provedena bez časových nákladů, jelikož rodné číslo bylo vedeno v samostatném sloupci. Anonymizace názvu ulice a čísla popisného bydliště fyzických osob (nepodnikajících) představovala dle žalovaného značné časové náklady, neboť se tyto údaje nacházely ve sloupcích spolu se jménem a příjmením a obcí, kde má dotčená osoba bydliště. Tyto údaje byly taktéž v dalším sloupci s popisem. Anonymizace tak musela být provedena manuálně (smazáním ulice a čísla popisného bydliště při ponechání jména, příjmení a názvu obce bydliště). Jelikož se v knize poukazů nacházely rovněž vyplacené sociální dávky, bylo nutno údaje o jejich příjemcích anonymizovat zcela. Žalovaný dále v oznámení o výši úhrady uvedl, že vyhledávání a anonymizaci informací ve vyexportovaných souborech s knihami poukazek prováděl jeden pracovník celkem 2 630 minut, přičemž do doby zpoplatnění nebylo započteno 60 minut za první hodinu vyhledávání a anonymizování, celkový zpoplatněný čas tak činil 2 570 minut. Dle schváleného sazebníku je sazba za vyhledávání a anonymizování informací 232 Kč/hod. zpoplatněného času, tedy v daném případě žalovaný požadoval úhradu částky ve výši 9 937 Kč.

27. Dle krajského soudu je tedy z výše uvedeného zřejmé, že v daném případě byly naplněny podmínky § 17 odst. 3 informačního zákona a žalovaný jako povinný subjekt dostatečně odůvodnil, na základě jakých skutečností a jakým způsobem byla úhrada vyčíslena. Ve výzvě k úhradě nákladů srozumitelným způsobem stanovil její výši s odkazem na platný sazebník náhrad. Žalovaný rovněž přezkoumatelným způsobem uvedl, že mimořádně rozsáhlé vyhledávání informací spočívalo ve 2 570 minutách práce jednoho pracovníka, který za účelem vyřízení žalobcovy žádosti provedl anonymizaci osobních údajů ve vyexportovaných souborech knih poukazů. Vyhledání informací je činností povinného subjektu, která spočívá v identifikaci a následném shromáždění požadovaných informací. Doba spojená s anonymizací osobních identifikačních údajů v souborech extrahovaných ze systému povinného subjektu tedy nepochybně představuje dobu, kterou je možno zahrnout pod pojem „vyhledávání informací“.
28. Žalobce ovšem v podané žalobě namítal, že vyhledávání a anonymizace osobních identifikačních údajů v souborech s požadovanými informacemi byly navrženy a na testovacím vzorku poukazů z roku 2011 provedeny nesprávně a neodborným personálem.
29. Na tomto místě krajský soud nejprve reaguje na polemiku žalobce s tím, kdo skutečně anonymizaci vzorku (souboru poukazů za rok 2011) pro vyčíslení náhrady prováděl. Z dokumentu „Sdělení o času stráveném vyhledáváním a anonymizací informací, a o dalších souvisejících skutečnostech“ ze dne 6. 11. 2017, který je založen ve správním spisu, je zcela zřejmé, že tento přípis zpracovávala paní Z. B., která v dokumentu rovněž sděluje, že sama prováděla vyhledávání a anonymizaci příslušného souboru. Paní Ing. Z. B. je pracovnící Odboru informatiky žalovaného, dle sdělení žalovaného je přímo vedoucí tohoto odboru a má na starosti správu příslušného softwaru pro vedení účetnictví žalovaného. Dle krajského soudu proto útoky žalobce na profesionalitu pracovníků žalovaného v daném případě nejsou na místě.

30. Mezi žalobcem a žalovaným však nadále existuje spor o to, zda postup žalovaného byl adekvátním postupem k vyhledání a anonymizaci osobních identifikačních údajů nacházejících se v souborech s požadovanými informacemi. Pokud ano, byl žalovaný oprávněn vyžadovat za poskytnutí informací úhradu, kterou řádně vyčíslil. Žalobce se naopak domnívá, že vyhledávání a anonymizace osobních údajů v předmětných souborech bylo možné provést v podstatě bez vynaložení jakýchkoliv nákladů využitím počítačového vzorce, resp. funkce v programu *excel*. V takovém případě by požadavek žalovaného oprávněný nebyl, neboť žalobci by nemohlo jít k tíži, že žalovaný vynaložil značné náklady, ačkoliv jejich vynaložení nebylo třeba.
31. V této souvislosti krajský soud nejprve odkazuje na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 21. 6. 2017, č. j. 6 As 326/2016 - 32, z něhož vyplývá, že pokud vyhledání informace *„trvalo nepoměrně déle, než bylo k vyhledání informace objektivně nutné, a to pouze z důvodů zjevně nevhodného postupu povinného subjektu, nelze tuto skutečnost klást k tíži žadatele o informaci. Jinými slovy, náklady na mimořádně rozsáhlé vyhledání informací musí být zároveň náklady účelně vynaloženými. Po žadateli nelze spravedlivě požadovat úhradu za činnost povinného subjektu, která zjevně přesahuje míru objektivně potřebnou k získání a poskytnutí informace.“*
32. Žalovaný v dokumentu *„Příklad osobních údajů určených k anonymizaci v souboru ostatních plateb proplacených žalovaným v roce 2011“*, předestřel „vzorek“ dvaceti pěti řádků vyexportovaných do *excelovského* souboru ostatních plateb proplacených za rok 2011. Z něj je patrné, že osobní údaje fyzických osob jsou skutečně obsaženy ve sloupci „RČ“, „Adresa subjektu“ a v některých případech i ve sloupci „Název subjektu“ a „Popis“.
33. Za účelem dodržení § 8b informačního zákona byl tedy žalovaný nucen některé údaje z knih poukazů anonymizovat. Anonymizace rodného čísla byla provedena odstraněním celého sloupce „RČ“ bez časových nákladů. Ve třech dalších sloupcích každého souboru bylo zapotřebí případné osobní údaje upravit - smazat číslo popisné, název ulice, případně veškeré osobní údaje (dle § 8b odst. 2 informačního zákona). Z CD nosičů založených ve správním spisu je zřejmé, že v poskytnutých souborech je celkově 54 202 řádků.
34. Dle krajského soudu přitom žalobce svými tvrzeními činnost žalovaného spočívající ve vyhledávání a anonymizaci osobních údajů částečně zjednodušuje a nepřipadně bagatelizuje. Jak v této souvislosti žalovaný správně upozornil, „odfiltrování“ právnických osob a fyzických osob podnikajících (pomocí sloupce „IČ“) nemohlo v daném případě dobu vyhledávání a anonymizace osobních údajů zkrátit. Údaje fyzických osob nepodnikatelů se v mnoha případech nacházejí i v řádcích, které se týkají právnických osob a fyzických osob podnikajících, a to v rámci sloupce „Popis“. Typicky se dle žalovaného v těchto případech jednalo o vyplácení sociálních dávek a platby prováděné z prostředků osob s omezenou svéprávností, kterým žalovaný vykonává funkci opatrovníka. Dle krajského soudu proto není pravdou, jak tvrdil žalobce, že jedna třetina údajů (řádky týkající se osob majících

zadáno ve sloupci „IČ“ identifikační číslo osoby) nemusela být žalovaným vůbec anonymizována.

35. Krajský soud je rovněž ve shodě s žalovaným přesvědčen, že nebylo možné vytvořit pro výběr anonymizovaných osobních údajů nacházejících se v rámci textu jednotlivých buněk „počítačový vzorec“. Počítačový vzorec, resp. funkci, lze aplikovat pouze pro filtraci celých buněk, řádků, sloupců či typových pojmů v nich se vyskytujících. Pro použití funkce „Najít“ a „vybrat“ a „Nahradit“ je nutno znát v přesném tvaru výraz, který se má v souboru hledat. Pokud se totiž v souborech vyskytuje hledaný výraz v jiném tvaru (např. zkratka či překlep) k nalezení a výmazu nedojde. Bez dalšího tak dle krajského soudu nelze tímto způsobem docílit anonymizace osobních údajů odpovídající zákonným požadavkům.
36. Přes výše uvedené však krajský soud dospěl k závěru, že vyhledávání a anonymizace osobních údajů nacházejících se v poskytnutých souborech mohly být žalovaným provedeny efektivněji. Již ze zběžného pohledu na složení dat v jednotlivých sloupcích souborů je zřejmé, že se některé v nich obsažené informace opakují. Proto přicházelo do úvahy, jak navrhol žalobce, soubory poukazů za roky 2007 až 2017 spojit do jednoho souboru a provést vyhledávání osobních údajů v jednom velkém souboru. Značnou časovou úsporu by dle krajského soudu mohla v takovém případě přinést efektivnější anonymizace sloupce „Adresa subjektu“. I v tomto sloupci se údaje často opakovaly. Již samotným seřazením adres dle abecedního pořadí, jak naznačil žalobce, by došlo k podřazení totožných subjektů přímo pod sebe, předmětné řádky by bylo možno upravit jedním příkazem a nikoli ručně vymazávat jednotlivé údaje v každém řádku. Přitom i tento postup zajišťuje posouzení charakteru osobního údaje a formy jeho anonymizace dle § 8b informačního zákona, avšak u zcela totožných a opakujících se řádků přináší možnost značné časové úspory. Nutné je originární posouzení prvního řádku, u dalších je možné využít automatického příkazu.
37. V případě sloupce „Popis“ je dle krajského soudu situace složitější, když v tomto sloupci se objevují různé údaje bez standardizované formy zápisu. I v tomto případě by však bylo možné vyhledat opakující se platby, a to právě např. žalovaným zmiňované vyplácené sociální dávky. O tom svědčí rovněž žalovaným předložený vzorek osobních údajů určených k anonymizaci v souboru ostatních plateb proplacených v roce 2011. Jak zmiňoval žalobce, v úvahu by v této souvislosti přicházelo například vyfiltrování řádků začínajících „čerpání důchodu“ a dále filtrovat výskyt jednotlivých jmen a ta odstranit u každé osoby jedním příkazem.
38. Pochybnosti lze mít také o vhodnosti žalovaným zvoleného vzorce pro výpočet požadované úhrady. Žalovaný totiž provedl prosté vynásobení času stráveného vyhledáváním a anonymizací prvního vzorového souboru celkovým počtem těchto souborů. Primární vyhledávání a anonymizace osobních údajů by však vždy zabrala nejvíce času, přičemž pokud by žalovaný spojil všechny dokumenty do jednoho, dosáhl by časové úspory minimálně z hlediska opakujících se údajů.
39. Na druhou stranu je dle krajského soudu třeba přisvědčit žalovanému v tom, že vyhledávání

a anonymizaci osobních identifikačních údajů nelze označit toliko za jednoduchou technickou operaci. Jedná se o osobní údaje, je proto na místě vysoká míra opatrnosti, aby nedošlo k porušení zásad a předpisů ochrany osobních údajů. Je tak třeba v konkrétních případech posoudit, o jaký osobní údaj se jedná (dle § 8b odst. 2 nebo odst. 3 informačního zákona),

což za žalovaného *excelovský* program zcela jistě neudělá. V úvahu však připadá výše naznačený postup představující kombinaci využití technických prostředků a kontroly jednotlivých souborů zaměstnancem žalovaného. Tento postup by dle krajského soudu zcela jistě představoval efektivnější vyhledání a anonymizaci osobních údajů a co je klíčové, zajistil by především značnou časovou úsporu. Tomu by poté měl odpovídat i způsob výpočtu požadované úhrady ve smyslu § 17 odst. 3 informačního zákona.

40. Lze tedy uzavřít, že vyhledávání a anonymizace osobních údajů v souborech s požadovanými informacemi nepochybně představuje činnost zahrnutelnou pod pojem vyhledávání informací, přičemž doba spojená s anonymizací osobních identifikačních údajů v souborech extrahovaných ze systému žalovaného představovala „*mimořádně rozsáhlé vyhledávání informací*“. Jestliže však s ohledem na nevhodný postup žalovaného trvalo vyhledání informace nepoměrně déle, než bylo objektivně nutné, nelze tuto skutečnost klást k tíži žalobce. Náklady na mimořádně rozsáhlé vyhledání informací nebyly v daném případě zároveň náklady účelně vynaloženými. Proto po žalobci nelze spravedlivě požadovat úhradu za činnost žalovaného, která zjevně přesahovala míru objektivně potřebnou k poskytnutí těchto informací. V tomto případě tedy krajský soud dospěl k závěru, že požadavek žalovaného nebyl oprávněný, neboť žalobci nemohlo jít k tíži, vynaložil-li žalovaný náklady, jejichž vynaložení v takovém rozsahu nebylo třeba.

VI. Závěr a náklady řízení

41. Krajský soud tak na základě výše uvedených skutečností shledal žalobu důvodnou, a proto napadené rozhodnutí žalovaného dle ustanovení § 78 odst. 1 s. ř. s. zrušil.
42. Ve smyslu § 78 odst. 4 s. ř. s. krajský soud dále vyslovil, že se věc vrací žalovanému k dalšímu řízení, v němž je žalovaný vázán právním názorem vysloveným krajským soudem ve zrušujícím rozsudku (§ 78 odst. 5 s. ř. s.).
43. Výrok o náhradě nákladů řízení je odůvodněn ustanovením § 60 odst. 1 s. ř. s. Žalobce měl ve věci úspěch, a proto má vůči žalovanému právo na náhradu nákladů řízení před soudem. Náklady řízení spočívají v zaplaceném soudním poplatku za žalobu ve výši 3 000 Kč. Ke splnění uvedené povinnosti byla žalovanému stanovena přiměřená lhůta.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze podat do dvou týdnů po jeho doručení kasační stížnost. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu. V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec

nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Brno 26. března 2020

Mgr. Milan Procházka

předseda senátu